

Rituál Mändub (*sMan sgrub*) Tradice Bön: v Lékařství, Písemných Pramenech a Současné Praxi

Abstrakt

Disertační práce se zabývá rituálem mändub (*sman sgrub*) tibetské náboženské tradice Bön. Rituál mändub je specifická meditační praxe a rituál posvěcující mocné substance, jimž oběma je přikládána značná důležitost a účinnost pro fyzické i duševní léčení, jakož i při dosahování náboženských duchovních cílů. Rituál mändub bývá prováděn jako léčebná praxe, pro omládnutí a získávání dlouhověkosti, i pro obecné zdraví a prospěch. V prostředí velkých klášterních institucí nabývá rituál mändub značných rozměrů a pompy, a představuje tak jeden z nejpropracovanějších, nejnáročnějších a nejdražších, a také jeden z nejvýznamnějších léčebných rituálů současného tibetského prostředí. Tato práce je založena na zúčastněném pozorování provedení rituálu v exilovém klášteře Titän Norbuce v Káthmándú, Nepál, v prosinci 2012, na práci s danými rituálními texty a dále historickými prameny. Rituálu mändub se tak věnuje z různých aspektů: jeho ústně předávané historii a současně záznamům o něm v písemných pramenech dokládající pravděpodobné počátky praxe do 12. a 13. století a středního Tibetu; jeho současnému provedení v nepálském exilu v porovnání s historickými záznamy; a jeho charakteristických recitacím, které jsou v práci částečně přeloženy. Studie se zaměřuje na výrazný prvek tibetských lékařských tradic *sowa rigpa* obsažených v rituálu, a na jeho substanci „medicíny“, její recept a výrobu, různá porozumění a výklady, a praktickou aplikaci. Disertační práce tak usiluje i o poodhalení spletitého pozadí a původu rituálu, který v sebe zahrnul jak předpokládané tibetské autochtonní kulturní představy, indické tantrické nauky a doktrínu buddhismu, tak i tibetské lékařství a botaniku.

Klíčová slova: Rituál mändub (*sman sgrub*), Bön, léčení, lékařská tradice *sowa rigpa*